

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. gegužės 9 d. Nr. FA-P-31-8-23
Kaunas

Auditas atliktas, vykdant 2010-06-21 pavedimą Nr. P-31-8

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Daiva Juškevičienė (grupės vadovė)
Stasė Vosyliienė
Ilona Žuklienė

Auditas pradėtas 2010-06-21
Auditas baigtas 2011-05-09

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	7
2. Kiti pastebėjimai	8
3. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas	9
4. Rekomendacijos	9
Priedai	10

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2011 metams planavimą teisėtumo požiūriu; specialiųjų tikslinių dotacijų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų 2010 metų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo požiūriu; buhalterinės apskaitos organizavimo ir konsolidavimo procesą.

Audituotas subjektas – Marijampolės savivaldybė, adresas: J. Basanavičiaus a. 1, 68296 Marijampolė. Identifikavimo kodas 111100960.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo meras Vidmantas Brazys, savivaldybės administracijai – direktorius Valdas Tumelis. Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto departamento direktore dirbo Gražina Rainienė, Buhalterijos skyriaus vedėja-vyriausiąja buhaltere – Daiva Ivanauskienė.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl savivaldybės 2010 metų planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Atliekant valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vertintos savivaldybės 2010 m. ataskaitos: Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-13-metinė), Savivaldybės biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-14-metinė), Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-15-metinė).

Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu¹ savivaldybei buvo patvirtinta 55 096,5 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų, iš jų: 11 020,5 tūkst. Lt – valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 44 076,0 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro bei Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu² perskirstant tarp savivaldybių ir specialiųjų tikslinių dotacijų 2010 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiąsias dotacijas, buvo perskirstytos lėšos socialinėms paslaugoms finansuoti, dėl to savivaldybei 154,8 tūkst. Lt buvo sumažintos specialiųjų tikslinių dotacijų lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais³ savivaldybei 2010 metais papildomai skirta 5 507,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų socialinėms išmokoms skaičiuoti ir mokėti, iš kurių panaudota 5 395,3 tūkst. Lt, o 111,7 tūkst. Lt nepanaudotų asignavimų grąžinta į valstybės biudžetą.

Savivaldybė 2010 metais valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti gavo 10 865,7 tūkst. Lt, panaudojo 10 561,1 tūkst. Lt. Savivaldybės taryba sprendimais⁴ įstatymų nustatyta tvarka savivaldybių biudžetų įsiskolinimams dengti perskirstė 100,2 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Savivaldybės administracija, vadovaudamasi Biudžeto sandaros įstatymu⁵, 204,4 tūkst. Lt nepanaudotų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skirtų lėšų grąžino į valstybės biudžetą.

Savivaldybė 2010 metais mokinio krepšeliui finansuoti gavo 44 063,2 tūkst. Lt, nes Finansų ministerija tarpusavio atsiskaitymų tvarka, kai mokiniai pereina iš savivaldybės finansuojamos mokyklos į valstybės biudžeto finansuojamą mokyklą, sumažino asignavimus 12,8 tūkst. Lt, panaudojo 43 459,5 tūkst. Lt, o iš kitų savivaldybių pagal tarpusavyje suderintas sumas, kai

¹ Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563, 4 priedėlis.

² Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-08-02 įsakymas Nr. A1-379/1K-247 „Dėl specialiųjų tikslinių dotacijų perskirstymo“.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų asignavimų paskirstymo savivaldybėms socialinei paramai“: 2010-06-02 Nr.667; 2010-08-31 Nr. 1254; 2010-11-22 Nr. 1651.

⁴ Savivaldybės tarybos sprendimai: 2010-12-28 Nr.1-1477; 2010-12-13 Nr.1-1463; 2010-11-29 Nr.1-1425.

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. 1946 redakcija), 32 str. 3 d.

mokiniai pereina iš vienos savivaldybės finansuojamos mokyklos į kitos savivaldybės finansuojamą mokyklą, gavo 72,7 tūkst. Lt ir pervedė 96,5 tūkst. Lt kitoms savivaldybėms. Likusias nepanaudotas 579,9 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšas savivaldybės administracija grąžino į valstybės biudžetą.

Siekiant kompensuoti pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio lėšų trūkumą dėl darbo užmokesčio mažinimo, dalis lėšų nuo 2009 m. spalio 1 d. buvo įtraukta į Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 4 priedėlyje nurodytą specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti sumą, kuri sudarė 193,0 tūkst. Lt. Šios lėšos panaudotos: 159,9 tūkst. Lt – pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, o 33,1 tūkst. Lt grąžinta į valstybės biudžetą.

Įgyvendinant Valstybės investicijų 2010–2012 metų programą⁶, pagal finansavimo sutartis, sudarytas su Susisiekimo, Švietimo ir mokslo ir Žemės ūkio ministerijomis, savivaldybės administracija 2010 metais gavo ir panaudojo 4 291,5 tūkst. Lt.

Savivaldybės specialiosios tikslinės dotacijos lėšų 1 193,7 tūkst. Lt kreditinis įsiskolinimas 2010 m. gruodžio 31 d. – tai įsiskolinimas, vykdant tik valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijas, iš jų: socialinių išmokų skaičiavimo ir mokėjimo – 822,1 tūkst. Lt, kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo – 363,1 tūkst. Lt, socialinių paslaugų teikimo – 8,5 tūkst. Lt. Debetinio įsiskolinimo 2010 m. gruodžio 31 d. nebuvo.

Savivaldybės administracijos apskaitos duomenimis, savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybei nuosavybės teise priklausančio turto likutis 2010 m. sausio 1 d. įsigijimo verte buvo 51 773,3 tūkst. Lt, 2010 m. gruodžio 31 d. – 65 973,3 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas vienas kiekybinio reikšmingumo lygis – 0,5 proc. specialiųjų tikslinių dotacijų ir valstybės lėšų, skirtų socialinei paramai, investicijų projektams kasinių išlaidų, tai yra 318,5 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-01-20 nutarimas Nr. 71 „Dėl Valstybės investicijų 2010–2012 metų programoje numatytų 2010 metų kapitalo investicijų paskirstymo“.

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- naujai patvirtintų tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai;
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (mokinio krepšelio ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų išlaidų, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų, socialinių išmokų (pašalpų) išlaidų, išlaidų kapitalo investicijoms ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybei nuosavybės teise priklausančio turto) atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, stebėjimą ir analitines.

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje⁷ buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje sisteminėje tyrimų srityje buvo atliktos audito procedūros.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų 2011 metams poreikio planavimas.

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2010-02-12 įsakymas Nr. V-36 „Dėl 2010 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Savivaldybės biudžetinė įstaiga – Rygiškių Jono gimnazija (asignavimų valdytojas – direktorius), pažeisdama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros⁸ ir Lietuvos Respublikos švietimo⁹ įstatymus, Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos¹⁰ nuostatas, 22,7 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų panaudojo ne pagal tikslinę paskirtį, aplinkos išlaidoms finansuoti – kompiuterinei vaizdo stebėjimo sistemai įsigyti. Gimnazija šias lėšas neteisingai apskaitė mokinio krepšelio kasinėse išlaidose ir nurodė mokinio krepšelio Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2), dėl to savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. B-13) nurodytos 22,7 tūkst. Lt didesnės kitų mašinų ir įrenginių kasinės išlaidos.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą¹¹ lėšos, panaudotos ne pagal savo tikslinę paskirtį, iki sausio 10 d. turėjo būti gražintos į valstybės biudžetą.

Rygiškių Jono gimnazija, pažeisdama Biudžeto sandaros ir Švietimo įstatymus bei Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką, 22,7 tūkst. Lt panaudojo ne pagal tikslinę paskirtį, aplinkos išlaidoms finansuoti – kompiuterinei vaizdo stebėjimo sistemai įsigyti.

Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. B-13) nurodytos 22,7 tūkst. Lt didesnės kitų mašinų ir įrenginių kasinės išlaidos, nes gimnazija šias lėšas neteisingai apskaitė ir nurodė mokinio krepšelio Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2).

Pažymime, kad savivaldybės administracija 22,7 tūkst. Lt ne pagal paskirtį panaudotų lėšų gražino į valstybės biudžetą (2011 m. balandžio 21 d. pavedimas Nr. 166).

Savivaldybės administracija nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu¹², nes 94,4 tūkst. Lt apskaitoje užregistruoto

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija) 5 str. 1 d. 1p.

⁹ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 1991-06-25 Nr. I-1489 (2007-04-03 įstatymo Nr. X-1066 redakcija) 2 str. 14 d.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr.785 (2009-12-23 nutarimo Nr. 1748 redakcija), 13 p.

¹¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija) 32 str.3 d.

¹² Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2006-07-18 įstatymo Nr. X-771 redakcija), 15 str. 4 d.

patikėjimo teise valdomo valstybės nekilnojamojo turto: artezinių gręžinių Amalviškių kaime ir Sasnavos gyvenvietėje neįregistravo Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre.

Savivaldybės administracija nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, nes patikėjimo teise valdomo valstybės nekilnojamojo turto neįregistravo Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre.

2. Kiti pastebėjimai

Atlikę patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir specialiųjų tikslinių dotacijų audito procedūras sisteminių tyrimų srityje – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas, – reikšmingų klaidų nenustatėme.

Savivaldybės administracija dėl audito metu nustatytų neatitikimų – dėl nepateiktų 2010 metų devynių mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių buvo informuota raštu¹³. Savivaldybės administracija raštu¹⁴ informavo, kad devynių mėnesių finansinių ataskaitų rinkiniai pateikti Finansų ministerijai.

Savivaldybės administracija pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymą¹⁵, nes, neturėdama ūkines operacijas ir ūkinius įvykius pagrindžiančių dokumentų, iš apskaitos išregistravo savivaldybei perduotą¹⁶ valdyti ir naudoti juo patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausantį 12 808,4 tūkst. Lt vertės turtą (kelius). Savivaldybės administracija audito metu ėmėsi priemonių ir 2010 m. gruodžio mėn. buhalterine pažyma¹⁷ apskaitoje užregistravo minėtą turtą.

Savivaldybės biudžetinės įstaigos – Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija, Marijampolės Jono Totoraičio pagrindinė ir Marijampolės savivaldybės Liudvinavo K. Borutos vidurinė mokykla – dėl atliktų audito procedūrų ir nustatytų pažeidimų informuotos Valstybės kontrolės raštais¹⁸.

¹³ Valstybės kontrolės 2010-12-15 raštas Nr. S-(31-1715)-2655 „Dėl nustatytų pažeidimų, klaidų ir kitų neatitikimų“.

¹⁴ Marijampolės savivaldybės 2011-03-04 raštas Nr. AS-2191 (3.23) „Dėl nustatytų pažeidimų, klaidų ir kitų neatitikimų“.

¹⁵ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574, 12 str. 1 d.

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-28 nutarimas Nr. 1007 „Dėl turto perdavimo“, Marijampolės apskrities viršininko administracijos 2002-08-09 perdavimo-priėmimo aktas Nr.1.

¹⁷ Savivaldybės buhalterinė pažyma 2010-03-18 Nr. AL-493-(33.5).

¹⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės raštai: 2011-04-07 Nr. S-(31-1715)-595, 2011-04-06: Nr. S-(31-1715)-585, Nr. S-(31-1715)-584.

3. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas

Savivaldybė, atsižvelgdama į ankstesnio audito rekomendacijas, 2010 m. sustiprino vidaus kontrolės procedūras, siekdama užtikrinti teisingą valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, tačiau šios procedūros buvo nepakankamos, nes savivaldybės biudžetinė įstaiga mokinio krepšelio lėšas panaudojo ne pagal tikslinę paskirtį.

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad savivaldybės vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus; pagrindinės vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus. Tačiau audito metu nustatyti vidaus kontrolės trūkumai valstybės turto registravimo ir valstybės lėšų naudojimo srityse rodo, kad vidaus kontrolės sistema ne visose srityse veikia patikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

4. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta ataskaitoje, savivaldybės administracijai rekomenduojame Nekilnojamojo turto registre įregistruoti patikėjimo teise valdomą valstybės nekilnojamąjį turtą: artezinius gręžinius, esančius Amalviškių kaime ir Sasnavos gyvenvietėje (žr. ataskaitos 1 d., 7-8 psl.).

Rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. ataskaitos priedą) pateikti savivaldybės administracijos tolesni veiksmai ir rekomendacijos įvykdymo terminas.

3-iojo audito departamento direktorė

Regina Rudokienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus vedėja

Aldona Dragašienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Daiva Juškevičienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Marijampolės savivaldybėje
atlikto finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“ priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Nekilnojamojo turto registre įregistruoti Nekilnojamąjį turtą: artezinius gręžinius, esančius Amalviškių kaime ir Sasnavos gyvenvietėje (žr. ataskaitos 1 d., 7-8 psl.)	Marijampolės savivaldybės administracija	Nekilnojamo turto registre įregistruosime artezinius gręžinius (prašymas atlikti kadastrinius matavimus; užsakymo vykdymas; perdavimo akto paruošimas; pasirašomas aktas LR Aplinkos viceministro; registruojamas turtas registru centre)	2011-09-01